

Innst. 201 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument 8:24 S (2010–2011)

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Røbekk Nørve, Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten, Bjørn Lødemel, Svein Harberg, Lars Myraune, Gunnar Gundersen og Siri A. Meling om å forbedre bøndenes driftsmuligheter og styrke den private eiendomsretten herunder gjennom fjerning av særreguleringer på landbrukseiendommer

Til Stortinget

Sammendrag

186 774 norske eiendommer var registrert som landbrukseiendommer hos Statistisk sentralbyrå i 2009. Av disse var 149 403 under 100 dekar.

Det er 128 698 konsesjonspliktige landbrukseiendommer (ikke medregnet andre 0-grense eiendommer) i Norge. Av disse er 5 783 bebygde skogeiendommer uten jordbruksareal og 78 992 er uten egen drift. 18,9 pst. av de konsesjonspliktige eiendommene er uten bosetting. Forslagsstillerne mener dette viser at den norske landbrukspolitikken ikke har holdt tritt med utviklingen, og at det er et stort behov for en politikk som tar både bønder og øvrige eiere av registrerte landbrukseiendommer på alvor.

Boplikt, prisregulering og et særskilt delingsforbud i jordlova innskrenker eiendomsretten til bønder og eiere av landbrukseiendom kraftig. Særreguleringene har som formål å tjene samfunnsinteresser som landbruksnæringen og bosettingen i hele landet. Forslagsstillerne mener derimot at regelverket ikke tjener sitt formål, og at norsk landbruk er inne i det som omtales som en skjebnetime. Det er under 50 000 bønder, og av disse var det bare 15 pst. som i 2007

hentet mer enn 90 pst. av bruttoinntekten sin fra jordbruket. 40 pst. av jordbruksarealet i dag er leid (og drevet) av en annen bonde enn den som eier jorda, og rundt 35 000 småbruk med bolig står tomme.

Slik boplikten praktiseres, hindrer den en fremtidsrettet utvikling av jord- og skogbruk i Norge. Situasjonen i landbruket er at mange eiendommer har passive eiere i form av familiesameier og uskiftede dødsbo, fordi jordloven og konsesjonsloven forhindrer en smidig og næringsorientert omsetning. Inngrepet i den private sfære er ment å tjene det formål å oppnå fast bosetting i hele landet. Det er de senere år utført undersøkelser som tyder på at boplikten nettopp ikke bidrar til å sikre bosettingen i hele landet. Forslagsstillerne mener at et slikt stort inngrep i eiendomsretten, som ikke beviselig fyller sitt formål om bosetting i hele landet, umiddelbart bør oppheves.

Konsesjonsloven § 9 er en bestemmelse om særlige forhold vedrørende priskontroll for landbrukseiendommer. Forslagsstillerne mener disse særreglene har bidratt til at investerings- og risikoevnen i landbruksnæringen er betydelig redusert. Fast eiendom er ofte nordmenns største formuesgode. At mange nordmenn sparer gjennom fast eiendom, bidrar til å gjøre det ekstra urimelig at offentlige reguleringer hindrer bønder i å få glede av markedsverdien på sine eiendommer. En slik forskjellsbehandling bør ikke få fortsette. I likhet med det som gjelder for boplikten, mener forlagsstillerne at det ikke er dokumentert at prisregulering på landbrukseiendom har noen positive virkninger når det gjelder distriktsmessig bosetting eller utvikling i landbruket.

Lov om jord (jordlova) av 1995 har en egen bestemmelse om deling av landbrukseiendom. Siden delingsforbudet i jordlova ble innført, har utviklingen i landbruket vært voldsom. Mange bygder opplever fraflytting og at færre av innbyggerne har sine inntek-

ter fra landbruket. Til grunn for en regel om delingsforbudet ligger en forutsetning om at det er samfunnet som er nærmest til å ta stilling til hva som er den samfunnsmessig mest tjenlige bruken av en eiendom. Dette er en premiss forslagsstillerne ikke er enige i.

Plan- og bygningsloven har et eget delingsforbud, og forslagsstillerne vil understreke at en oppheving av jordlovas delingsforbud ikke vil åpne for en fri oppdeling av alt areal som er regulert til LNF (landbruks-, natur- og friluftsmål). Forslagsstillerne mener at dersom jordlovas delingsforbud opprettholdes, må dets innhold endres slik at loven ikke står i veien for endringer som vil være viktige både for eier og landets bønder.

I 2009 ble jordlova § 8 om driveplikt endret. I ettertid er det reist kritikk av ordningen. Forslagsstillerne mener det er viktig at også nyere regelverksendringer ses i lys av de erfaringer og utfordringer som har vist seg.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen forbedre bøndenes driftsmuligheter og styrke den private eiendomsretten, og regjeringen bes fremme sak for Stortinget om å oppheve boplikten og prisreguleringen av landbrukseiendom, om å oppheve form- og innholdskravene knyttet til avtale om jordleie, samt dagens delingsforbud i jordlova. Regjeringen bes i denne forbindelse redegjøre for de samlede samfunnsmessige aspektene ved alle særreguleringene på landbrukseiendommer som både har og ikke har drift og bosetting.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og lederen Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold, Harald T. Nesvik og Torgeir Trældal, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, fra Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, viser til representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Røbekk Nørve, Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten, Bjørn Lødemel, Svein Harberg, Lars Myraune, Gunnar Gundersen og Siri A. Meling om å forbedre bøndenes driftsmuligheter og styrke den private eiendomsretten herunder gjennom fjerning av særreguleringer på landbrukseiendommer. Komiteen viser videre til at forslagsstillerne ber regjeringen forbedre bøndenes driftsmuligheter og styrke

den private eiendomsretten. I tillegg ber de regjeringen fremme sak for Stortinget om å oppheve boplikten og prisreguleringen av landbrukseiendom, om å oppheve form- og innholdskravene knyttet til avtale om jordleie, samt dagens delingsforbud i jordlova. Regjeringen bes i denne forbindelse redegjøre for de samlede samfunnsmessige aspektene ved alle særreguleringene på landbrukseiendommer som både har og ikke har drift og bosetting.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at begrunnelsen for reglene om boplikt er knyttet til bosettingshensynet og hensynet til en helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskapet. Dette mener flertallet er viktige samfunnshensyn. Stortinget behandlet reglene om boplikt senest i fjor. Det ble lagt til grunn av et flertall at det er viktig at bosettingshensynet ivaretas på en best mulig måte. Flertallet vil understreke at dette innebærer at arealressursene disponeres lokalt, og nyttes og utvikles til lokalsamfunnets beste. I lovendringen ble det lempet på reglene slik at boplikten bare skal gjelde for landbrukseiendommer med mer enn 25 dekar fulldyrka eller overflatedyrka jord, eller 500 dekar produktiv skog. En annen lemping var at plikten bare skal gjelde for eiendommer som er bebygd og enten er eller har vært benyttet til helårsbolig.

Flertallet viser til at priskontrollen ved erverv av landbrukseiendom skal ivareta hensynet til å forbeholde landbrukseiendommer for aktive yrkesutøvere, sikre rekruttering til næringen og å gi yrkesutøverne økonomisk og sosialt tilfredsstillende forhold. Prisnivået på landbrukseiendommer må da ikke ligge høyere enn at en med normal god utnyttelse av eiendommens driftsgrunnlag kan oppnå et tilfredsstillende økonomisk resultat.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener at en av de viktigste globale utfordringene er å produsere mat på en klimavennlig og bærekraftig måte. I et langsiktig og solidarisk perspektiv blir det derfor stadig viktigere å ha gode virkemidler som kan bidra til produksjon av mat.

Driveplikten i jordlova må ses i et slikt perspektiv, og må etter komiteens flertalls, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, synliggjøre. Driveplikten kan oppfylles ved bortleie i minst 10 år om gangen. Vilåret om at avtalen må være i 10 år tar utgangspunkt i at den som leier skal få en viss stabilitet i driften med tanke på investeringer i bygninger og annet samtidig som eierens disposisjoner ikke blir bundet opp i for lang tid.

Flertallet støtter ikke forslaget i Dokument 8:24 S (2010–2011).

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre viser til at intensjonen bak reglene om boplikt er knyttet til bosettingshensynet og hensynet til en helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskapet.

Ved lov 19. juni 2009 nr. 98 om endring av lov om odelsretten og åsetesretten, lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom mv. og lov om jord mv. ble det lempet på reglene slik at boplikten bare skal gjelde for landbrukseiendommer med mer enn 25 dekar fulldyrka eller overflatedyrka jord, eller 500 dekar produktiv skog. En annen lemping var at plikten bare skal gjelde for eiendommer som er bebygd og enten er eller har vært benyttet til helårsbolig.

Disse medlemmer viser til at prinsipielle sider ved boplikten ved flere anledninger er blitt prøvd administrativt og rettslig i Norge. Disse medlemmer er av den formening at denne utfordringen på boplikdens rettmessighet ikke vil avta med årene.

Disse medlemmer er av den formening at boplikten kan få den konsekvens at den kan føre til at enkeltmenneskets rettigheter, så som retten til å bevege seg fritt og velge tilholdssted fritt innenfor en stats grense, og retten til å eie eiendom uten å frykte at denne kan bli vilkårlig fratatt en, blir krenket. Disse rettighetene er beskrevet i artikkel 13 og 17 i FNs menneskerettighetserklæring.

Selv om driveplikten kan oppfylles ved bortleie i minst 10 år om gangen, mener disse medlemmer at det er jordeiers universelle rett selv å ha faktisk og juridisk rådighet over sin egen eiendom og forvalte den på en måte vedkommende selv finner hensiktsmessig, enten ved egen drift, salg eller bortleie.

Disse medlemmer viser til at det er viktig å legge til rette for gode økonomiske rammevilkår for næringsaktører, nåværende samt fremtidige, innen landbruksnæringen for å kunne drive landbruk, herunder jordbruk og skogbruk, på heltid.

Disse medlemmer mener at et dynamisk offentlig regelverk er viktig for å gi eiendomshaver av landbrukseiendom valgmuligheter til å forvalte sin eiendom både faktisk og rettslig på en måte de selv ser som hensiktsmessig.

Fjerning av boplikten vil etter disse medlemmers mening blant annet være med på å gjøre det mulig for eier å drive gården selv eller leie ut jorden uten å måtte bo på stedet. Denne situasjonen kan skyldes at vedkommende eiendomshaver har arvet gårdsbruket samtidig som vedkommende også er eier av bopel eller annen landbrukseiendom i nær tilknytning til denne landbrukseiendommen, eller bor langt unna.

Fjerning av driveplikten gir etter disse medlemmers mening, eiendomshaver mulighet til å leie ut eller selge eiendommen eller legge jorden brakk. Sistnevnte alternativ kan skyldes at jorden vurderes å være uproduktiv og at det dermed vil være urimelig å krevne at eiendomshaver skal holde den i hevd.

Oppheving av delingsforbudet vil etter disse medlemmers mening gi eiendomshaver blant annet mulighet til for det første å bo på eiendommen men leie ut eller selge jorden. For det annet gis eiendomshaver mulighet til å leie ut både bygninger og jorden samlet eller hver for seg. For det tredje gis eiendomshaver mulighet til å selge bygninger og jorden samlet eller hver for seg.

Disse medlemmer ser problematikken med økende nedbygging av matjord i distriktene. Disse medlemmer mener dette er en direkte konsekvens av den feilslåtte landbrukspolitikken til regjeringen Stoltenberg.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen forbedre bøndenes driftsmuligheter og styrke den private eiendomsretten, og regjeringen bes fremme sak for Stortinget om å oppheve boplikten og prisreguleringen av landbrukseiendom, om å oppheve form- og innholdskravene knyttet til avtale om jordleie, samt dagens delingsforbud i jordlova. Regjeringen bes i denne forbindelse redegjøre for de samlede samfunnsmessige aspektene ved alle særreguleringene på landbrukseiendommer som både har og ikke har drift og bosetting.»

Disse medlemmer er dypt bekymret over effekten de mange særreguleringene, som priskontrollen, har for norsk landbruk og den norske bondens driftsmuligheter. Disse medlemmer er skuffet over at Stoltenbergs regjering ikke tar konsekvensen av de uheldige utviklingstrekk vi ser i landbruket.

Disse medlemmer viser til at 186 774 norske eiendommer var registrert som landbrukseiendommer hos Statistisk sentralbyrå i 2009. Av disse var 149 403 under 100 dekar. Konsesjon er ikke nødvendig ved erverv av bebygd eiendom, ikke over 100 dekar, der fulldyrka og overflatedyrka jord ikke er mer enn 25 dekar. Av de 186 774 landbrukseiendommene var det egen jordbruksdrift på 45 872 eiendommer. Over halvparten av landbrukseiendommene har mellom 5 og 50 dekar jordbruksareal, og i 2009 var nesten hver tredje av disse eiendommene fraflyttet. Samme år var antallet bønder (jordbruksbedrifter) nede i 47 900.

Det er 128 698 konsesjonspliktige landbrukseiendommer (ikke medregnet andre 0-grense eiendom-

mer) i Norge. Av disse er 5 783 bebygde skogeierdommer uten jordbruksareal og 78 992 er uten egen drift. 18,9 pst. av de konsesjonspliktige eiendommene er uten bosetting.

Boplikt, prisregulering og et særskilt delingsforbud i jordlova innskrenker eiendomsretten til bønder og eiere av landbrukseiendom kraftig. Særreguleringene har som formål å tjene samfunnsinteresser som landbruksnæringen og bosettingen i hele landet.

Disse medlemmer mener derimot at regelverket ikke tjener sitt formål, og at norsk landbruk er inne i det som omtales som en skjebnetime. Det er under 50 000 bønder, og av disse var det bare 15 pst. som i 2007 hentet mer enn 90 pst. av bruttoinntekten sin fra jordbruket. Flertallet har annet arbeid og driver jordbruk «på si»; de har altså såkalte kombinasjonsbruk. 40 pst. av jordbruksarealet i dag er leid (og drevet) av en annen bonde enn den som eier jorda, og rundt 35 000 småbruk med bolig står tomme.

På denne bakgrunn mener disse medlemmer at det er gode holdepunkter for at særreguleringene virker mot sin hensikt. Dokumentasjon for at de virker etter sin hensikt, foreligger derimot ikke.

Disse medlemmer mener det er svært paradoksalt at Stoltenberg-regjeringen, som i den offentlige debatt er kraftfulle tilhengere av de strenge reguleringene, i sitt svar til Stortinget av 19. november 2010 i stor utstrekning legger vekt på de lempinger som er gjort i regelverket.

Landbruks- og matminister Lars Peder Brekk viser til at det i lovendringen i 2009 ble lempet på reglene slik at boplikten bare skal gjelde for landbrukseiendommer med mer enn 25 dekar fulldyrka eller overflatedyrka jord, eller 500 dekar produktiv skog og at plikten bare skal gjelde for eiendommer som er bebygde og enten er eller har vært benyttet til helårsbolig. Det vises videre til at prisrundskrivet er endret, slik at mindre, bebygde eiendommer er unnlatt fra priskontroll og at priskontroll kan unnlates dersom kjøpesummen ikke overstiger 1 500 000 kroner. Det vises også til at statsråden i sitt brev til kommunene i juni 2010 la opp til en viss oppmyking av praktiseringen av delingsbestemmelsen bl.a. med sikte på å ivareta hensynet til bedre samsvar mellom eiendoms- og bruksstrukturen, og for å ivareta bosettingshensynet.

Disse medlemmer mener disse lempingene trygt kan omtales som for lite, for sent. Stoltenberg-regjeringens ideologiske motstand mot nødvendige lempinger av særreguleringene er til skade for norsk landbruk, norske bønder og bygder.

Disse medlemmer registrerer at forventningene til den kommende landbruksmeldingen er store. Disse medlemmer forventer at Stoltenberg-regjeringen tar bondenes eiendomsrett og kapitalsituasjon på alvor og at også særreguleringene blir gjenstand for grundig behandling i forbindelse med landbruksmeldingen.

Disse medlemmer vil illustrere problemene knyttet til delingsforbudet med en sak fra Bondebladet. En melkebonde og styremedlem i Vestfold Bondeklubb uttaler at delingspåbudet ikke passer i Vestfold. Det vises til at når gårder selges samlet, med både jord og hus, blir prisene så høye at bønder ikke har råd til å kjøpe dem.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen forbedre bondenes driftsmuligheter og styrke den private eiendomsretten, og regjeringen bes fremme sak for Stortinget om å oppheve boplikten og prisreguleringen av landbrukseiendom, om å oppheve form- og innholdskravene knyttet til avtale om jordleie, samt dagens delingsforbud i jordlova. Regjeringen bes i denne forbindelse redegjøre for de samlede samfunnsmessige aspektene ved alle særreguleringene på landbrukseiendommer som både har og ikke har drift og bosetting.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:24 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Røbekk Nørve, Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten, Bjørn Lødemel, Svein Harberg, Lars Myraune, Gunnar Gundersen og Siri A. Meling om å forbedre bondenes driftsmuligheter og styrke den private eiendomsretten herunder gjennom fjerning av særreguleringer på landbrukseiendommer – bifalles ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 8. februar 2011

Terje Aasland

leder

Rigmor Andersen Eide

ordfører

Vedlegg**Brev fra Landbruks- og matdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 19. november 2010****Dokument 8:24 S (2010-2011) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Røbekk Nørve, Frank Bakke-Jensen m.fl. om å forbedre bøndernes driftsmuligheter og styrke den private eiendomsretten herunder gjennom fjerning av særreguleringer på landbrukseiendommer**

Jeg viser til oversendelse fra Stortingets næringskomite datert 11. november 2010 der komiteen ber om Landbruks- og matdepartementets vurderinger av ovennevnte representantforslag.

Representantene foreslår at bestemmelsene om boplikt og priskontroll i konsesjonsloven blir opphevet. Det er i den forbindelse uttalt at det ikke kan bevises at boplikt eller priskontroll fyller sine formål. Representantene foreslår også at delingsforbudet i jordloven oppheves, og at de lovbestemte vilkårene for å oppfylle driveplikten ved bortleie blir fjernet. Det er i den forbindelse uttalt at gjeldende delingsforbud har ført til en uheldig utvikling i eier- og bruksstrukturen, og at delingsforbudet i plan- og bygningsloven burde være tilstrekkelig i dag. I tilknytning til forslaget om driveplikt er det uttalt at vilkåret om avtaler på 10 år er uheldige for næringsutøvere som produserer grønnsaker med vekstskifte.

Det ble gjort omfattende endringer i eiendomslovgivningen i landbruket i 2009. Jeg vil peke på at det tar tid å få erfaringer som forteller om eventuelle virkninger av de nye reglene. Mitt utgangspunkt er at lovgivningen nå gir et godt utgangspunkt for en landbrukspolitikk der det legges vekt på mer aktivitet i bygdene og å utnytte de ressursene som finnes der. Når forslagsstillerne foreslår å ta bort lover og regler og å avregulere ytterligere, innebærer dette å erstatte felleskapsløsninger med individets frihet til selv å bestemme. Etter mitt syn er valgfrihet og individets frihet til å bestemme et verdifullt utgangspunkt. Det er likevel ikke nok. Samfunnshensyn er viktig når det skal tas stilling til hvordan eiendomsressursene i dette landet skal utnyttes. Dette er hensyn som en ikke kan forvente at eierne tar selv. Gjeldende eiendomslovgivning gjør det mulig å foreta avveininger der både eierens interesser og samfunnshensyn har en sentral plass.

Begrunnelsene for reglene om boplikt er knyttet til bosettingshensynet og hensynet til en helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskapet. Dette er viktige samfunnshensyn. Stortinget behandlet reglene om boplikt senest i fjor. Det ble lagt til grunn av et flertall (Innst. O. nr. 90 (2008-2009)) at det er viktig at

bosettingshensynet ivaretas på en best mulig måte. Dette innebærer at arealressursene disponeres lokalt, og nyttes og utvikles til lokalsamfunnets beste. I lovendringen ble det lempet på reglene slik at boplikten bare skal gjelde for landbrukseiendommer med mer enn 25 dekar fulldyrka eller overflatedyrka jord, eller 500 dekar produktiv skog. En annen lemping var at plikten bare skal gjelde for eiendommer som er bebygd og enten er eller har vært benyttet til helårsbolig. Reglene om oppfølging og sanksjon av plikten ble imidlertid strammet noe opp. Jeg har fulgt opp lovendringen i rundskriv M-2/2009 som gir retningslinjer for kommunenes oppfølging av konsesjon og boplikt. Rundskrivet følger vedlagt.

Priskontrollen ved erverv av landbrukseiendom følger av konsesjonsloven § 9. Ved avgjørelser av søknader om konsesjon for erverv av eiendom som skal nyttes til landbruksformål, skal det bl.a. legges vekt på om den avtalte prisen tilgodeser en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling. Med en samfunnsmessig forsvarlig pris forstås en pris som bidrar til å realisere målene i landbrukspolitikken. Dette gjelder mål som å forbeholde landbrukseiendommer for aktive yrkesutøvere, sikre rekruttering til næringen og å gi yrkesutøverne økonomisk og sosialt tilfredsstillende forhold. Prisnivået på landbrukseiendommer må da ikke ligge høyere enn at en med normal god utnyttelse av eiendommens driftsgrunnlag kan oppnå en tilfredsstillende økonomisk avkastning. Etter min mening er de samfunnsmessige målene som priskontrollen er satt for å ivareta viktige også i dag. Jeg har, som oppfølging av lovarbeidet i 2009 lagt opp til endringer i prisrundskrivet slik at mindre, bebygde eiendommer er unnlatt fra priskontroll. Arealgrensen for dette følger grensene for boplikt, som er beskrevet ovenfor. I tillegg har jeg lagt opp til at priskontroll kan unnlates dersom kjøpesummen ikke overstiger kr 1.500.000,-. Dette er nærmere omtalt i rundskriv M-1/2010 som følger vedlagt.

Formålet med delingsforbudet i jordloven er å ivareta ressursgrunnlaget på den enkelte eiendommen. Det kan gis dispensasjon fra forbudet. Det legges vekt på en praktisering av dispensasjonsadgangen som tar hensyn til regionale forskjeller, og som legger til rette både for rasjonelle enheter og for bosetting. I praksis gis det mange dispensasjoner. Forslag om opphevelse av forbudet ble behandlet og avvist av et flertall i Stortinget senest i 2007. Jeg viser i den forbindelse til Næringskomiteens begrunnelse i

Innst. O. nr. 4 (2006-2007) som lyder slik: *”Lovgivningen må legge til rette for at enkeltbrukene kan utvikle seg innenfor en ramme hvor gårdens samlede ressurser kan utnyttes som en helhet. En oppheving av delingsforbudet vil kunne bidra til å svekke næringsgrunnlaget og redusere mulighetene for ny næringsutvikling. Utvikling og vekst i landbruksområdene krever langsiktig tenking i forhold til hvordan ressursene bør disponeres på den enkelte eiendom, og hvordan rammevilkårene utformes. Opphevelse av delingsforbudet kan være et enkelt og fristende tiltak på kort sikt, men på lengre sikt vil en slik endring kunne få store konsekvenser for hvordan de samlede ressursene på landbrukseiendommen kan forvaltes og utvikles.”*

I mitt brev til kommunene i juni i år er det lagt opp til en viss oppmyking av praktiseringen av delingsbestemmelsen bl.a. med sikte på å ivareta hensynet til bedre samsvar mellom eiendoms- og bruksstrukturen, og for å ivareta bosettingshensynet. Brevet følger som vedlegg.

Utfordringene knyttet til matsikkerhet og klima krever felles innsats verden over. Matsikkerheten – tilgangen på nok og trygg mat – er truet på verdensbasis. Innen 2050 vil det være 9 milliarder mennesker

på jorda. OECD har vist at dersom det skal være mulig å fø en voksende befolkning må jordbruksproduksjonen økes med 50% innen 2030. En av de viktigste globale utfordringene er følgelig å produsere mat på en klimavennlig og bærekraftig måte. I et langsiktig og solidarisk perspektiv blir det dermed stadig viktigere å ha gode virkemidler som kan bidra til produksjon av mat. Driveplikten i jordloven må ses i et slikt perspektiv, og må ligge fast. Driveplikten kan oppfylles ved bortleie i minst 10 år om gangen. Vilkåret om at avtalen må vare i 10 år tar utgangspunkt i at den som leier skal få en viss stabilitet i driften med tanke på investeringer i bygninger og annet samtidig som eierens disposisjoner ikke blir bundet opp i for lang tid.

Jeg vil samtidig understreke at det er en kontinuerlig prosess å sikre at lovverket er tilpasset vår tids utfordringer. Som representanten kjenner til, arbeider jeg med en ny stortingsmelding om landbruks- og matpolitikken. Denne planlegges fremlagt for Stortinget våren 2011. Selv om det ble tatt mange og riktige skritt i lovendringene i 2009, er også eiendomspolitikken et tema som det vil være aktuelt å berøre. Sentrale spørsmål i eiendomspolitikken kan da settes inn i en bredere landbrukspolitisk sammenheng.

